
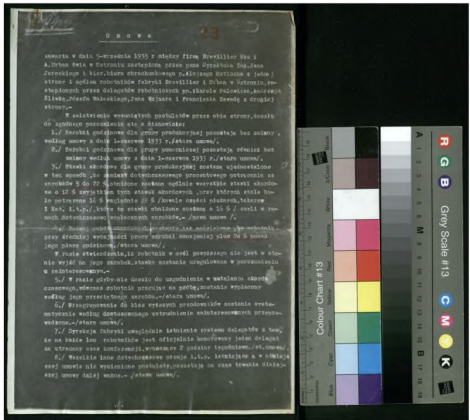

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Porozumienie dotyczące zarobków pomiędzy dyrekcją fabryki Brevillier-Urban i przedstawicielami robotników</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p style="text-align: center;">10</p>	<p>Ilość skanów</p> <p style="text-align: center;">10</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p style="text-align: center;">23</p>
<p>Autor</p> <p style="text-align: center;">nieznany</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p>Porozumienie wewnątrzzakładowe</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania</p> <p style="text-align: center;">Ustroń</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p style="text-align: center;">1935 r.</p>	
<p>Sygnatura</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p>Fotokopia maszynopisu na odrębnych kartkach</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p>Śląsk Cieszyński, Ustroń,</p>	<p>Stan zachowania</p> <p style="text-align: center;">---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>Ustroński przemysł, warunki płacowe ustrońskich robotników w okresie międzywojennym, postulaty organizacji robotniczych, wyzysk robotników w latach międzywojennych</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.)</p> <p>Niniejszy dokument stanowi umowę między firmą Brevillier – Urban a ogółem robotników fabryki, reprezentowanych przez delegatów. Porozumienie dotyczy kompromisu pomiędzy wysuwanymi przez robotników postulatami a stanowiskiem kierownictwa zakładu. Dokument pozwala zorientować się w stawkach przysługujących robotnikom na dawnych stanowiskach w okresie międzywojennym.</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p style="text-align: center;">---</p>		

zawarta w dniu 5-września 1935 r między firmą Brevillier Ska i A. Urban Swie w Ustroniu zastapiona przez pana Dyrektora Inż. Jana Jarockiego i kier. biura obrachunkowego p. Alojzego Matlocha z jednej strony i ogółem robotników fabryki Brevillier i Urban w Ustroniu, zastapionych przez delegatów robotniczych pp.: Karola Palowicza, Andrzeja Śliwkę, Józefa Wałaskiego, Jana Wojnara i Franciszka Zawadę z drugiej strony.-

W załatwieniu wysuniętych postulatów przez obie strony, doszło do zgodnego porozumienia się a mianowicie:

1./ Zarobki godzinowe dla grupy produkcyjnej pozostają bez zmiany, według umowy z dnia 1-czerwca 1933 r. /stara umowa/.

2./ Zarobki godzinowe dla grupy pomocniczej pozostają również bez zmiany według umowy z dnia 1-czerwca 1933 r. /stara umowa/.

3./ Stawki akordowe dla grupy produkcyjnej zostaną ujednostalone w ten sposób, że zamiast dotychczasowego procentowego potrącania ze zarobków 5 do 22 %, obniżone zostaną ogólnie wszystkie stawki akordowe o 12 % z wyjątkiem tych stawek akordowych, przy których stale było potrącanie 16 % względnie 22 % /kowale części płużnych, tokarze I Kat. i. t. p./, które to stawki obniżone zostaną o 16 % / czyli w ramach dotychczasowo wypłacanych zarobków.- /nowa umowa /.

4./ Rodzaj robót akordowych zostanie tak podzielony, by robotnik przy średniej wydajności pracy zarobił co najmniej plus 20 % ponad jego płacę godzinową. /stara umowa/.

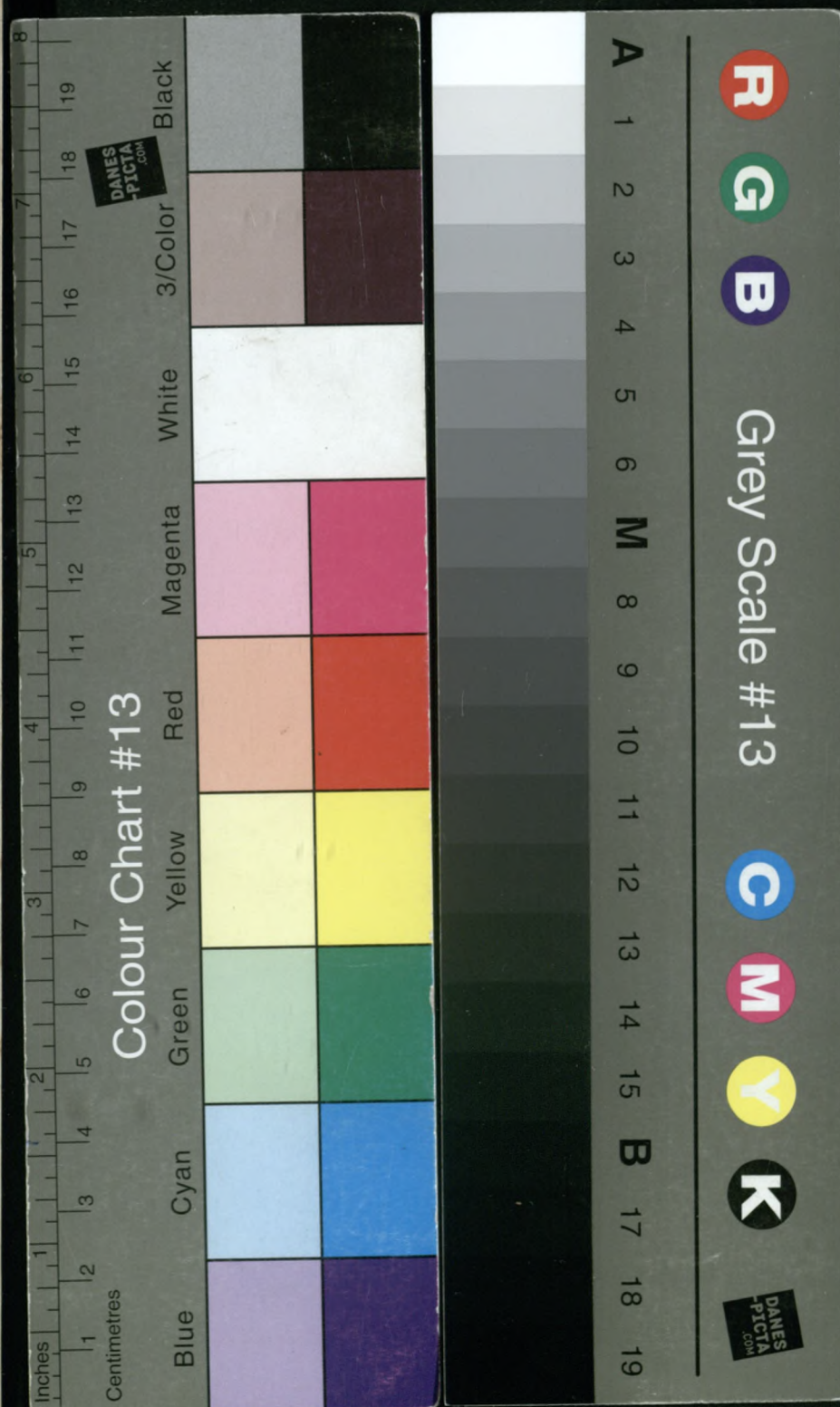
W razie stwierdzenia, iż robotnik w myśl powyższego nie jest w stanie wyjść na jego zarobek, stawka zostanie uregulowana w porozumieniu z zainteresowanym.-

5./ W razie gdyby nie doszło do uzgodnienia w ustalaniu akordu czasowego, wówczas robotnik pracując na próbę, zostanie wypłacony według jego przeciętnego zarobku.- /stara umowa/.

6./ Przegrupowanie do klas wyższych przodowników zostanie systematycznie według dostosowanego zatrudnienia zainteresowanych przeprowadzone.- /stara umowa/.

7./ Dyrekcja fabryki uwzględni istnienie systemu delegatów z tem, że na każde 100 robotników jest oficjalnie honorowany jeden delegat za utracony czas konferencji, wynoszący 2 godziny tygodniowo. /st. umowa/.

8./ Wszelkie inne dotychczasowe premje i. t. p. istniejące a w niniejszej umowie nie wymienione postulaty, pozostają na czas trwania niniejszej umowy dalej ważne.- /stara umowa/.

- 2
- 9./ Z tytułu nie obowiązującego obecnie § 1154. b, otrzymują robotnicy w razie nieszczęśliwego wypadku, który spowodował niezdolność do pracy przez okres 6 tygodni zasiłek /tak zwany Entgeld/ w byłej wysokości .- /stara umowa/.
- 10./ Umowa niniejsza obowiązuje od dnia 9-września 1935 r. z jedno-miesięcznym wypowiedzeniem dla obydwu stron i że każde nastę-pne wypowiedzenie ~~nie~~ może nastąpić każdego 1-go następnego miesiąca .- /stara umowa/.

W Ustroniu ,dnia 4-września 1935 r.

Za fabrykę Brevilier i Urban:

Al. Matloch

Dyrekcja Fabryki
Inż. J. Jerocki

Za ogół robotników:

Jan Wojnar

F. Zawada

Karol Palowicz

Józef Wałaski

Śliwka Andrzej

O r z e c z a n i e

stosownie do zapisu na arbitraż z dnia 16 maja 1938r. w sprawie zatardu w przemyśle metalowym na terenie Bielska, Białej i Okolicy.

orzekam co następuje:

1/ dotyczące czasowe płace godzinowe i minimalne stawki akordowe a premie zostają podwyższone z dniem 1. maja 1938r. o 4 %.

W awianku z tym stawki ustala się jak następuje:

Stawki godzinowe: odlewniach i oczyszczalniach:

	form. na ławkach	form. na ziemi
III. kl. w I. i II. roku po wyuczeniu	zł. 0.65 -.71	0.72 - 0.76
III. " 3 i 4 " " " " "	0.72 -.82	0.77 - 0.92
II. " starsi	0.84-1.11	0.94 - 1.17
I. "	1.12-1.27	1.18 - 1.38

Formierze na maszynach:

W 1 i 2 roku pracy	0.62-0.66
3 i 4 " "	0.68-0.73
starsi	0.75-0.92
I. klasa	0.94-1.09

Rdzeniarze:

I. klasa	0.98-1.14
II. "	0.68-0.96
młodociani do lat 17	0.42
" " 18	0.46

Oczyszczarze:

I. klasa	0.81-0.90
II. "	0.70-0.80

Pomoc:

Fachowa	0.72
Podwórzowa /niefachowa/	0.66

Szmelcarzy: 0.98

Płace minimalne t.j. najniższa dla warsztatów mechanicznych:

a/ w 1. roku po wyuczeniu	0.62
b/ w 2. " "	0.73
c/ 3. " "	0.83
d/ po 3. latach po wyuczeniu	0.94

Robotnicy na maszynach:

e/ I. klasa	0.99
f/ II. "	0.73

Uwaga:

W tych zakładach w których istniał podział na 3 klasy pozostają odnośne pozycje a mianowicie:

III. kl.	0.73
II. "	0.88
I. "	0.99

24

Nawijacze:

g/ w I. roku zatrudnienia	0.60 zł.
h/ II. " "	0.76

Nawijaczkii

i/ w I. roku zatrudnienia	0.52
j/ II. " "	0.57
k/ III. " "	0.62

Pracownicy:

l/ pomoc fachowa	0.71
m/ " podwórzowa	0.62
n/ kobiety na maszynach i lakierniczki	0.57

2. płace minimalne ustalone dla rzemieślników w warsztatach mechanicznych obowiązują pod pozycją a.b.c.i d. również w fabrykach śrub.

3. stawki akordowe będą tak ustalone, by robotnicy przy przeciętnej wydajności zarobili co najmniej o 20 % więcej, niż przewidziane płace godzinowe indywidualne. W razie, gdy okaże się że stawka akordowa nie odpowiada stawce godzinowej t.zn. że jest za niska, zostanie podwyższona w porozumieniu z kierownictwem fabryki i specjalnie do tych spraw wybranego komitetu, w skład którego wchodzi męzowie zaufania. Zgłoszone niskie stawki akordowe rozpatrzone będą w czasie 14. dni. Cennik stawek akordowych winien być dla wszystkich robotników przystępny. Nowe stawki akordowe winne być z góry podane do wiadomości robotników.

Przy zastosowaniu nowych maszyn lub płyt firmierskich następuje ustalenie nowych stawek akordowych w zasadzie jeszcze przed rozpoczęciem pracy z zainteresowanym robotnikiem, a w spornym wypadku w porozumieniu się z mężem zaufania danego oddziału. Gdyby jednak zachodziły trudności lub niejasności przy wykonywaniu następuje ustalenie wzgl. sprostowanie stawek dopiero po ukończeniu, lub jednak po 2 - 6 tygodni. Ustalenie nowych stawek akordowych następuje w tym wypadku, jeśli z powodu ustawienia nowych maszyn przyrządów i przyrządów pomocniczych, albo zmiany procesu produkcji w godzinę czasu pracy wydajność znacznie z większyła się.

Ustala się minimalne płace dla terminatorów:

a/ w I. półroczu	0.13 zł.
b/ w II. "	0.16
c/ w 3. "	0.20
d/ w 4. "	0.24
e/ w 5. "	0.32
f/ w 6. "	0.40

5. Celem obniżenia kosztów robocizny ze względu na konkurencyjne ceny eksportowe na rynkach zagranicznych oraz specyficznych warunków pracy w fabrykach śrub ustala się dopuszczalność pewnych odchyień od niniejszej taryfy przy zaszeregowaniu indywidualnym robotników fabryki jednak za wyraźną zgodę zainteresowanego Związku Z.R.P.M.

III.

6. Istniejące płace godzinowe i stawki akordowe wyższe niż przewiduje niniejsze orzeczenie, /układ zbiorowy/ nie mogą z tytułu tego być zredukowane.

7. We wszystkich zakładach objętych niniejszym orzeczeniem winne być prowadzone księżeczki obrachunkowe, w których między innymi obowiązkowo uwidacznia się nowe stawki akordowe jak również i godzinowe. Księżeczkę obrachunkową zasadniczo robotnik przechowuje u siebie zaś celem wpisania do niej niezbędnych danych oddaje ją pracodawcy. /Porządek, kiedy, na jaki okres i komu robotnicy winni składać księżeczki obrachunkowe do pyczenia w nich należnych zapisów oraz termin składania reklamacyj z tytułu ewent. omyłek w przeprowadzonym obrachunku określa każdy zakład indywidualnie w osobnym wewnętrznym obwieszczeniu podanym do wiadomości ogółu robotników./

8/ We wszystkich zakładach, w których do tego czasu stosowane były jedno-razowe świąteczne dodatki robotnikom w końcu miesiąca grudnia /każdego roku/ w ww wysokości do 50% tygodniowego zarobku należy kontynuować ten zwyczaj i zaleca się o ile możliwości zastosowanie tego zwyczaju i w zakładach, które do tego czasu nie miały takich procedensów

Na podstawie niniejszego orzeczenia oraz prowizorycznego uzgodnienia tekstu umowy ze Z.P. w obecności inspektora pracy inż. Kimmla strony najpóźniej do dnia 5. czerwca br. winne podpisać układ zbiorowy.

10. Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1. maja 1938r. do 10 kwietnia 1939r. W razie nie wypowiedzenia niniejszego orzeczenia /układu na 1 miesiąc przed wygaśnięciem terminem obowiązywania układu niniejszego obowiązuje automatycznie na cały rok następny, i. t. d.

Bielsko, dnia 23. maja 1938r.

Arbiter:
Kom. Demobil.

/-/ Inż. A. Maske

U m o w a

zawarta w dniu 5-września 1935 r między firmą Brevillier Ska i A. Urban Swie w Ustroniu zastępową przez pana Dyrektora Inż. Jana Jarockiego i kier. biura obrachunkowego p. Alojzego Matlocha z jednej strony i ogółem robotników fabryki Brevillier i Urban w Ustroniu, zastępowanych przez delegatów robotniczych pp.: Karola Palowicza, Andrzeja Śliwkę, Józefa Wałaskiego, Jana Wojnara i Franciszka Zawadę z drugiej strony.-

W załatwieniu wysuniętych postulatów przez obie strony, doszło do zgodnego porozumienia się a mianowicie:

1./ Zarobki godzinowe dla grupy produkcyjnej pozostają bez zmiany, według umowy z dnia 1-czerwca 1933 r. /stara umowa/.

2./ Zarobki godzinowe dla grupy pomocniczej pozostają również bez zmiany według umowy z dnia 1-czerwca 1933 r. /stara umowa/.

3./ Stawki akordowe dla grupy produkcyjnej zostaną ujednostalone w ten sposób, że zamiast dotychczasowego procentowego potrącania ze zarobków 5 do 22 %, obniżone zostaną ogólnie wszystkie stawki akordowe o 12 % z wyjątkiem tych stawek akordowych, przy których stale było potrącanie 16 % względnie 22 % /kowale części płużnych, tokarze I Kat. i. t. p./, które to stawki obniżone zostaną o 16 % /czyli w ramach dotychczasowo wypłacanych zarobków.- /nowa umowa /.

~~4./ Rodzaj robót akordowych zostanie tak podzielony, by robotnik przy średniej wydajności pracy zarobił conajmniej plus 20 % ponad jego płacę godzinową. /stara umowa/.~~

W razie stwierdzenia, iż robotnik w myśl powyższego nie jest w stanie wyjść na jego zarobek, stawka zostanie uregulowana w porozumieniu z zainteresowanym.-

5./ W razie gdyby nie doszło do uzgodnienia w ustalaniu akordu czasowego, wówczas robotnik pracując na próbę, zostanie wypłacony według jego przeciętnego zarobku.- /stara umowa/.

6./ Przegrupowanie do klas wyższych przodowników zostanie systematycznie według dostosowanego zatrudnienia zainteresowanych przeprowadzone.- /stara umowa/.

7./ Dykcja fabryki uwzględni istnienie systemu delegatów z tem, że na każde 100 robotników jest oficjalnie honorowany jeden delegat za utracony czas konferencji, wynoszący 2 godziny tygodniowo. /st. umowa/.

8./ Wszelkie inne dotychczasowe premje i. t. p. istniejące a w niniejszej umowie nie wymienione postulaty, pozostają na czas trwania niniejszej umowy dalej ważne.- /stara umowa/.

7
9./ Z tytułu nie obowiązującego obecnie § 1154 b, otrzymują robotnicy w razie nieszczęśliwego wypadku, który spowodował niezdolność do pracy przez okres 6 tygodni zasiłek /tak zwany Entgelt/ w byłej wysokości .- /stara umowa/.

10./ Umowa niniejsza obowiązuje od dnia 9-września 1935 r. z jedno-miesięcznym wypowiedzeniem dla obydwu stron i że każde nastę-pne wypowiedzenie ~~nie~~ może nastąpić każdego 1-go następnego miesiąca .- /stara umowa/.

W Ustroniu ,dnia 4-września 1935 r.

Za fabrykę Brevilier i Urban:

Al. Metloch

Dyrekcja Fabryki
Inż. J. Jarecki

Za ogół robotników:

Jan Wejnar

F. Zawada

Karol Palowicz

Józef Wałaski

Śliwka Andrzej

O r z e k o s e n i e

stosownie do zapisu na arbitraż z dnia 16 maja 1938r. w sprawie zatardu w przemyśle metalowym na terenie Bielaka, Białej i Okolicy,

orzekam co następuje:

1/ dotyczące czasowe płace godzinowe i minimalne stawki akordowe a premie zostają podwyższone z dniem 1. maja 1938r. o 4 %.

W związku z tym stawki ustala się jak następuje:

Stawki godzinowe: odlewniach i oczyszczalniach:

	form. na stawkach	form na ziemi
III. kl. w I. i II. roku po wyuczeniu	zł. 0.65 - 0.71	0.72 - 0.76
III. " 3 i 4 " " " " "	0.72 - 0.82	0.77 - 0.92
II. " starsi	0.84 - 1.11	0.94 - 1.17
I. "	1.12 - 1.27	1.18 - 1.38

Formierze na maszynach:

W 1 i 2 roku pracy	0.62 - 0.66
3 i 4 " "	0.68 - 0.73
starsi	0.75 - 0.92
I. klasa	0.94 - 1.09

Rdzeniarze:

I. klasa	0.98 - 1.14
II. "	0.68 - 0.96
młodociani do lat 17	0.42
" " 18	0.46

Oczyszczarze:

I. klasa	0.81 - 0.90
II. "	0.70 - 0.80

Pomoc:

Fachowa	0.72
Podwórzowa /niefachowa/	0.66
Szmelcarzy:	0.98

Płace minimalne t.j. najniższa dla warsztatów mechanicznych:

a/ w 1. roku po wyuczeniu	0.62
b/ w 2. " "	0.73
c/ 3. " "	0.83
d/ po 3. latach po wyuczeniu	0.94

Robotnicy na maszynach:

e/ I. klasa	0.99
f/ II. "	0.73

Uwaga:

W tych zakładach w których istniał podział na 3 klasy pozostają odnośne pozycje a mianowicie:

III. kl.	0.73
II. "	0.88
I. "	0.99

Nawijacze:

g/ w I. roku zatrudnienia	0.60 zł.
h/ II. " "	0.76

Nawijaczkii

i/ w I. roku zatrudnienia	0.52
j/ II. " "	0.57
k/ III. " "	0.62

Spawalnicy:

l/ pomoc fachowa	0.71
m/ " podwórzowa	0.62
n/ kobiety na maszynach i lakierniczki	0.57

2. płace minimalne ustalone dla rzemieślników w warsztatach mechanicznych obowiązują pod pozycją a.b.c.i d. również w fabrykach śrub.

3. stawki akordowe będą tak ustalone, by robotnicy przy przeciętnej wydajności zarobili co najmniej o 20 % więcej, niż przewidziane płace godzinowe indywidualne. W razie, gdy okaże się że stawka akordowa nie odpowiada stawce godzinowej t. zn. że jest za niska, zostanie podwyższona w porozumieniu z kierownictwem fabryki i specjalnie do tych spraw wybranego komitetu, w skład którego wchodzi mężowie zaufania. Zgłoszone niskie stawki akordowe rozpatrzone będą w czasie 14. dni. Cennik stawek akordowych winien być dla wszystkich robotników przystępny. Nowe stawki akordowe winne być z góry podane do wiadomości robotników.

Przy zastosowaniu nowych maszyn lub płyt firmierskich następuje ustalenie nowych stawek akordowych w zasadzie jeszcze przed rozpoczęciem pracy z zainteresowanym robotnikiem, a w spornym wypadku w porozumieniu się z mężem zaufania danego oddziału. Gdyby jednak zachodziły trudności lub niejasności przy wykonywaniu następuje ustalenie wzgl. sprostowanie stawek dopiero po ukończeniu, lub jednak po 2 - 6 tygodni. Ustalenie nowych stawek akordowych następuje w tym wypadku, jeśli z powodu ustawienia nowych maszyn przyrządów i przyrządów pomocniczych, albo zmiany procesu produkcji w godzinę czasu pracy wydajność znacznie z większyła się.

Ustala się minimalne płace dla terminatorów:

a/ w I. półroczu	0.13 zł.
b/ w II. "	0.16
c/ w 3. "	0.20
d/ w 4. "	0.24
e/ w 5. "	0.32
f/ w 6. "	0.40

5. Celem obniżenia kosztów robocizny ze względu na konkurencyjne ceny eksportowe na rynkach zagranicznych oraz specyficznych warunków pracy w fabrykach śrub ustala się dopuszczalność pewnych odchyień od niniejszej taryfy przy zaszeregowaniu indywidualnym robotników fabryki jednak za wyrażną zgodę zainteresowanego Związku Z.R.P.M.

6. Istniejące płace godzinowe i stawki akordowe wyznane nią przewiduje niniejsze orzeczenie, /układ zbiorowy/ nie mogą z tytułu tejże być zredukowane.

7. We wszystkich zakładach objętych niniejszym orzeczeniem winne być prowadzone księgarski obrachunkowe, w których między innymi obowiązkiem uwidacznia się nowe stawki akordowe jak również i godzinowe. Księżeczkę obrachunkową zasadniczo robotnik przechowuje u siebie zaś celem wpisania do niej niezbędnych danych oddaje ją pracodawcy. /Porządek, kiedy, na jaki okres i komu robotnicy winni składać księżeczki obrachunkowe do pyczenia w nich należnych zapisów oraz termin składania reklamacyj z tytułu ewent. omyłek w przeprowadzonym obrachunku określa każdy zakład indywidualnie w osobnym wewnętrznym obwieszczeniu podanym do wiadomości ogółu robotników./

8/ We wszystkich zakładach, w których do tego czasu stosowane były jedno-razowe świąteczne dodatki robotnikom w końcu miesiąca grudnia /każdego roku/ w ww wysokości do 50% tygodniowego zarobku należy kontynuować ten zwyczaj i zaleca się o ile możliwości zastosowanie tego zwyczaju i w zakładach, które do tego czasu nie miały takich procedensów

Na podstawie niniejszego orzeczenia oraz prowizorycznego uzgodnienia tekstu umowy ze Z.P. w obecności inspektora pracy inż. Kimmla strony najpóźniej do dnia 5. czerwca br. winne podpisać układ zbiorowy.

10. Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1. maja 1938r. do 10 kwietnia 1939r. W razie nie wypowiedzenia niniejszego orzeczenia /układu/ na 1 miesiąc przed wygaśnięciem terminem obowiązywania układu niniejszego obowiązuje automatycznie na cały rok następny, i. t. d.

Bielsko, dnia 23. maja 1938r.

Arbiter:
Kom. Demobil.

/-/ Inż. A. Maske